



## עת"א 41183/11/17 - עודה כותאייר, נגד שרות בתי הסוהר, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

14 דצמבר 2017

עת"א 41183-11-17 כותאייר (אסיר) נ' שרות בתי הסוהר- מחלקת האסיר - זימונים ואח' עת"א 51455-11-17 כותאייר (אסיר) נ' שרות בתי הסוהר - מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני כב' השופט רון שפירא, נשיא

העותר  
עודה כותאייר, (אסיר)  
ע"י ב"כ עו"ד אלינור טל

נגד  
המשיבים  
1. שרות בתי הסוהר  
2. מדינת ישראל

### פסק דין

#### הרקע לעתירות וטענות הצדדים בתמצית:

בפני שתי עתירות שהגיש העותר אשר הינו עצור עד תום ההליכים בגין עבירות נשק, סחיטה באיומים והיזק לרכוש, זאת החל מיום 13.9.17. החל מיום 29.10.17 העותר עצור במעצר ימים (מעצר בשלבי חקירה ובטרם הגשת כתב אישום) בגין חשד לביצוע רצח. במסגרת עת"א 41183-11-17 מבקש העותר להתערב בהחלטת המשיבים להעבירו מבית סוהר קישון לבית סוהר גלבוע. במסגרת עת"א 51455-11-17 מבקש העותר להתערב בהחלטת המשיבים להחזיקו בהפרדת יחיד.

במסגרת עת"א 41183-11-17 טוען העותר כי ההחלטה להעבירו לכלא גלבוע היא החלטה בלתי סבירה ובלתי מידתית הפוגעת בזכויותיו כחשוד, בזכות ההיוועצות, בזכותו לנהל הליך משפטי הוגן וראוי, פוגעת בבריאותו ובתא המשפחתי שלו ופוגעת בשוויון. נטען כי העותר מנהל תיק פלילי בביהמ"ש בתל אביב ובד בבד הינו עצור ימים בדבר חשדות לביצוע עבירות של ארגון פשיעה ורצח. נטען כי העותר שוהה מיום מעצרו בהפרדת יחיד בתנאים קשים וכי החקירה מתנהלת על ידי ימ"ר תל אביב, הדיונים מתקיימים בתל אביב וגם החקירות מתקיימות שם. נטען כי הנסיעות לתל אביב ארוכות ומתישות ומשפיעות על מצבו הנפשי ועל יכולתו לנהל הליך משפטי הוגן. נטען כי גם באי כוחו של העותר הינם מתל אביב ומתקשים להגיע לבית מעצר קישון והעברתו לכלא גלבוע תקשה עוד יותר על מפגשי העותר ובאי כוחו. כן נטען כי קיימים רק שני חדרי עורכי דין בכלא גלבוע והדבר מקשה על המפגשים עם באי כוחו של העותר. עוד נטען כי משפחתו של העותר מתגוררת בג'לג'וליה והעברתו לבית כלא צפוני יותר תקשה על הביקורים והקשר עמו, כאשר הוריו מבוגרים וחולים. נטען כי כל העצורים בפרשה מלבד העותר אינם בהפרדה ונמצאים בבתי סוהר במרכז הארץ ולכן יש בזה פגיעה בעקרון השוויון.



במסגרת עת"א 51455-11-17 טוען העותר כי הבחירה בשימוש בהפרדת יחיד בזמן חקירה היא בעלת השפעה הרסנית על מצבו הנפשי של האדם והשילוב של ההפרדה עם כתב האישום שמרחף מעל לראשו של העותר אינו סביר ואינו מידתי. נטען כי אין כל עילה להשמתו בהפרדה וקיימת הפליה בינו לבין עצורים אחרים באותה פרשה. נטען כי עובר להפרדה לא אירע אירוע שהעלה חשש ממשי קונקרטי לשלומם או בריאותם של אסירים אחרים. נטען כי העותר מעולם לא היה בהפרדת יחיד אלא תמיד באגפים רגילים. נטען כי העובדה שנחשד בעבירות הנוגעות לארגון פשיעה אינה מהווה עילה להשמה בנפרד ולא היה אף מידע או אירוע בו העותר היה מעורב. כן נטען כי לא התקבל אישור בכתב של הגורם המוסמך ולא הוצג אישור כזה בפני העותר או ב"כ. נטען כי רק ביום 19.11.17 נערך שימוע לעותר וזאת בניגוד לפקודה ותוך פגיעה בזכות הטיעון והשימוע של העותר. עוד נטען כי העותר נמצא לבדו בחדר קטן וצר פחות מהקבוע על פי חוק, ללא אביזרי חשמל. נטען כי מדובר בבידוד ולא הפרדה, זאת ללא שעבר עבירת משמעת.

המשיבים טוענים כי שיבוצו של העותר במתקן כליאה כזה או אחר מצוי בליבת שיקול הדעת המנהלי של רשויות בתי הסוהר. נטען כי העדפותיהם של אסירים ושיקולי נוחות של האסיר או באי כוחו אינם מהווים, ככלל, שיקול רלוונטי והתערבות ביהמ"ש בשיקול הדעת של הרשות מצומצמת ביותר בהחלטות מסוג זה. נטען כי העותר מוחזק בתנאי הפרדה עקב חמ"ן שלילי רב ובשל הצורך למניעת פשע ועם שינוי סטאטוס המעצר שלו הוא יועבר לאגף ההפרדה בכלא גלבוע בהתאם להחלטת ועדת הפרדות מיום 27.11.17. נטען כי העברתו לכלא גלבוע מתבקשת נוכח היעדר תאי הפרדה ייעודיים בכלא קישון והצורך בהחזקתו בתנאי הפרדה. לכן נטען כי מדובר בהחלטה סבירה מטעמים ענייניים שלא נפל בה פגם המצדיק התערבות.

המשיבים טוענים כי הוראות פרק ב'1 לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב - 1971 (להלן: "הפקודה"), העוסקות בהחזקת אסיר בהפרדה, מעניקות למשיב את הסמכות להורות על החזקת אסיר בהפרדה אימתי שמתקיימות העילות המנויות בפקודה, זאת עד לתקופה של חצי שנה. המשיבים צירפו את עמדת משטרת ישראל וחטיבת המודיעין בשב"ס, שמפרטת את הסיבות בגין נדרשת החזקתו של העותר בתנאי הפרדה. נטען כי קיימת מסוכנות גבוהה מאוד מהעותר, אשר מחייבת הכנסתו לאגף הפרדה, זאת בהתאם לפקודה. המשיבים טוענים עוד כי העותר מוחזק בתנאי הפרדה החל מיום 7.11.17 אולם נוכח נסיעותיו הרבות והיעדרותו מבית המעצר לא היה ניתן לערוך לו שימוע כנדרש. לעותר נערך שימוע ביום 19.11.17 על ידי פיקוד הכלא ובמקביל אף נערך לו שימוע בפני סגן מפקד המחוז אשר החליט בשלב זה על המשך החזקתו בהפרדה עד ליום 29.12.17. נטען כי החזקתו של העותר בנפרד הינה מכוח העילות המנויות בפקודה ומתחייבת לאור הנסיבות. כן נטען כי ההחלטה על אחזקת העותר בהפרדה הינה בגדר סמכותם הבלעדית של גורמי המשיב וכפופה לשיקול דעתם המקצועי. נטען כי שיקולי המשיב בהחלטה להחזיק העותר בהפרדה גוברים על שיקולי העותר כפי שפורטו בעתירה ולכן מדובר בהחלטה סבירה שהתקבלה משיקולים ענייניים והעותר לא הראה פגם המצדיק התערבות.

לענין טענות ב"כ העותר בדבר פגמים בהחזקתו של העותר בבידוד בקישון טוענים המשיבים כי ב- 7/11 הועבר העותר לאגף בידוד בבית מעצר קישון מכיוון שאין בבית המעצר אגף הפרדה ואכן היה פגם בהליך מנהלי שלא עשו את הליך ההפרדה בצורה תקינה במועד זה. עם זאת, ביום 15/11 עדכנו את העותר שהוא נמצא בתנאי הפרדה. כן נטען כי רוב הזמן היה העותר בחקירות והגיע רק בלילות לתא כדי לישון. הוא שהה בנסיעות על בסיס יומיומי ולכן נפל פגם במועד השימוע, אך מדובר בפגם שאינו בהחלטה המנהלית או בתוצאה שאליה הגיע הגורם המחליט.



כאמור, בעניינו של העותר הוגשה חוות דעת לפיה העותר מסווג לקטגוריה א' לאור השתייכותו לארגון פשיעה ומסוכנותו גבוהה ולכן דרושה החזקה בנפרד בהתאם לפקודה. כן צורפו מידעים סודיים לגבי העותר.

### **דין ומסקנות:**

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ועיינתי במסמכים שהוגשו לעיוני הגעתי למסקנה כי אין מקום להתערב בהחלטות המשיבים שכן לא נפל בהן פגם המצדיק התערבות (בכפוף לפגם של עריכת השימוע באיחור, מהטעמים שפורטו בהודעת שב"ס).

בכל הנוגע לעתירה העוסקת בבית הסוהר שאליו הועבר העותר כבר נקבע בפסיקה כי אין לאסיר זכות מוקנית להחליט באיזה בית סוהר הוא ישהה. ההחלטה באיזה בית סוהר יוחזק האסיר הינה החלטה הנתונה לשיקול דעתם של הגורמים המוסמכים בשירות בתי הסוהר. ראו:

רע"ב 2422/11 **מעתס מוקדי נ' מדינת ישראל**, החלטה מיום 12.5.11;

רע"ב 829/11 **סאלם נ' שירות בתי הסוהר**, החלטה מיום 13.3.11;

רע"ב 8535/99 **אלג'רושי נ' שירות בתי הסוהר**, החלטה מיום 18.2.2000.

**"זכות היסוד הנשללת מאדם על ידי עצם המאסר או המעצר הינה הגבלת חופש התנועה ובכלל זה מאפשרת לשב"ס לקבוע את המקום בו האסיר יוחזק"** (רע"ב 7905/07 **פלוני נ' נציב שירות בתי הסוהר**, החלטה מיום 20.2.2008 ו רע"ב 2422/11 הנ"ל).

בהחלטתו היכן לשבץ אסירים מוסמך שירות בתי הסוהר לשיקול שיקולים כלל-מערכתיים, לרבות סיווג שונה של מתקני הכליאה ושיקולים פרטניים הנוגעים לעניינו של אסיר מסוים. ראו:

רע"ב 2422/11 הנ"ל;

רע"ב 3097/07 **פלוני נ' שירות בתי הסוהר**, החלטה מיום 7.12.2008.

בית המשפט לא יטה להתערב בהפעלת שיקולים אלה, אלא במקרה של חריגה ממתחם הסבירות. ראו:

רע"ב 2422/11 הנ"ל.

בעניינו - ההחלטה בנוגע להעברת העותר לבית סוהר אחר התבססה על שיקולים ענייניים הנוגעים לזהותו של העותר ולמידע מודיעיני שנמסר לבית המשפט. אינני סבור כי השיקולים שנשקלו בעניינו של העותר הינם שיקולים זרים או בלתי סבירים, כי אם מדובר בשיקולים הנוגעים לזהותו של העותר ולמידע המודיעיני שנמסר לבית המשפט ואשר אותו לא ניתן



לפרט. סבורני כי בנסיבות אלה ההחלטה ניתנה בהתאם לדין ולנהלים ולא נפל בה פגם המצדיק התערבות. כן סבורני כי המשיב פעל בעניין זה בהתאם לחובתו לשמור על הסדר הציבורי בבתי הסוהר ועל שלום הציבור (ראו: רע"ב 2422/11 הנ"ל). יצוין לעניין זה כי ההבחנה בין אסירים על פי סיווגם נבחנה על ידי ביהמ"ש העליון וניתנה לה גושפנקא (ראו: רע"ב 9013/07 איסלם בדיר נ' משטרת ישראל, החלטה מיום 12.3.08).

על כן, לאור המפורט לעיל, לא מצאתי מקום להתערב בהחלטת שב"ס להעביר את העותר לבית סוהר אחר, גם אם מרוחק ממקום מגוריו של העותר וממשפחתו ואף ממשרדם של באי כוחו, שכן לא נפל בה פגם המצדיק התערבות.

בכל הנוגע לעתירה בדבר החזקתו של העותר בהפרדה - סעיף 19ב' לפקודה מורה כך:

**"ניתן להחזיק אסיר בהפרדה אם ההפרדה נדרשת לאחד מאלה והכל כשלא ניתן להשיג את מטרת ההפרדה בדרך אחרת -**

**(1) ביטחון המדינה;**

**(2) ביטחון בית הסוהר;**

**(3) שמירה על שלומם או על בריאותם של האסיר או של אסירים אחרים;**

**(4) מניעת פגיעה ממשית במשמעת ובאורח החיים התקין של בית הסוהר;**

**(5) מניעת עבירת אלימות, עבירה לפי סימן ב' לחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003, או עבירה של עסקת סמים לפי פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973;**

**(6) לעניין אסיר שהוא קטין - טובתו של הקטין דורשת את החזקתו בתא כשהוא לבדו".**

ההחזקה בהפרדה אכן מבודדת את האסיר ומקשה עליו נוכח פגיעתה בצורך החיוני בסביבה אנושית. על כן, קיים צורך לצמצם את הפגיעה למידה ההכרחית בלבד בנסיבותיו של כל מקרה וקיימת חובה לבחון תדיר את קיומן של חלופות אחרות, בייחוד ככל שתקופת ההפרדה הולכת ומתארכת. עם זאת, הפרדה כזו היא לעתים הכרחית, נוכח הצורך להגן על האסיר עצמו, על אסירים אחרים ועל התנהלותו התקינה של בית הסוהר [ראו: רע"ב 2635/13 אסי אבוטבול נ' מדינת ישראל (5.6.2013)].

עיינתי במידע הסודי שהוגש לעיוני והגעתי למסקנה כי הפרדתו של העותר דרושה לעת הזו כדי לשמור על שלום וביטחון העותר או אסירים אחרים ולשם מניעת פגיעה ממשית במשמעת ובאורח החיים התקין של בית הסוהר. כן נראה כי ההפרדה דרושה לשם מניעת עבירת אלימות כדרישת ס"ק (5) להוראת החוק הנ"ל. אמנם נפל פגם בכך שהשימוע לא התקיים בזמן, אך ניתן לכך הסבר סביר בנסיבות העניין וביום 19/11 בא הדבר על תיקונו, התקיים שימוע ונשמעו טענותיו של העותר. כאמור, אינני סבור כי נפל פגם בהחלטה לפיה הפרדתו של העותר דרושה לעת הזו, זאת לאור המידע שהוצג לביהמ"ש, ומאחר שהמשיבים עמדו בנטל המוטל עליהם להראות את הצורך החיוני בהפרדה לעת הזו ונראה כי לא ניתן להשיג את תכלית ההפרדה בדרך שפגיעתה פחותה בשלב זה.



בשולי הדברים אציין עם זאת כי ככל שיתארך פרק הזמן שבו יהיה מצוי העותר בהפרדה, יגבר המשקל שיש לייחס לנתון זה במסגרת מכלול השיקולים לעניין המשך החזקתו בהפרדה. לעת הזו, כאמור, אינני סבור כי מדובר בהחלטה בלתי סבירה שנפל בה פגם המצדיק התערבות.

אשר על כן, לאור המפורט לעיל, העתירה נדחית. בד בבד עם דחיית העתירה אדגיש כי ראוי הוא ששב"ס יבחן שוב, בתוך פרק זמן סביר, את האפשרות להעביר את העותר לכלא במחוז המרכז וכן יבחן את נחיצות החזקתו בתנאי הפרדה.

### **המזכירות תעביר עותק מפסק הדין לב"כ הצדדים ולעותר באמצעות שב"ס.**

ניתנה היום, כ"ו כסלו תשע"ח, 14 דצמבר 2017, בהעדר הצדדים.

**רון שפירא, נשיא**